

Nord-Norges Europakontor

FISKEBREV

Nyhetsbrev for fiskeri og maritime saker

Juni 2022

Hovedpunkter

- **Forhandlingene om EØS-midlene – en brekkstang for bedre markedsadgang for fisk?**
- **Europaparlamentet med vedtak om blå økonomi – bunntål, mineralutvinning og alger**
- **Mange nye rapporter og fornyede strategier om bærekraft**

Dette nyhetsbrevet for fiskeri og maritime saker, som dekker det som har skjedd, blitt vedtatt, diskutert og presentert i løpet av mai 2022, bærer nok en gang preg av EUs grønne giv, og fokus på bærekraft. Rapporter, og nye strategier og handlingsplaner fortsetter å strømme på. Samtidig har Norge sett seg ut en brekkstang for å bedre markedsadgangen for fisk og marine produkter. Ellers, så fortsetter problemene etter Brexit for den britiske fiskerinæringen, og en del høringer og arrangementer som berører den marine sektoren står i kø framover.

God lesning!

Nils Kristian Sørheim Nilsen

Direktør / Dr.polit

Nord-Norges Europakontor

Månedens hovedsak

EU-representanter brifet om kystzoneplanlegging og klimaendringer

I forbindelse med årets Arctic Frontiers i Tromsø, fra 8. – 11. mai, inviterte Troms og Finnmark Fylkeskommune sammen med Nord-Norges Europakontor, EUs ambassadør for arktiske saker, Michael Mann, Jose Miguel Roncero Martin fra DG Mare i Europakommisjonen og Jan-Gunnar Winther fra Senter for Hav og Arktis, på en dagstur for å diskutere akkurat disse sakene i et levende fiskevær på yttersida av Troms. EUs representanter brukte også anledningen til en liten tådypp.....

Les saken på våre [hjemmesider](#).

Markedsadgang

Kan forhandlingene om EØS-midlene være en brekkstang for bedring av markedsadgangen for norsk fisk?

Den 23. mai var utenriksminister Anniken Huitfeldt i Brussel, der hun bl.a. deltok på EØS-rådets møte. Dette rådet er det øverste samarbeidsorganet mellom EU og EØS/EFTA-landene. Blant de sakene som ble diskutert, var igangsetting av forhandlingene om en ny periode med [EØS-midler](#). Dette er midler som i hovedsak Norge, men også Island og Liechtenstein bidrar med til den sosiale og økonomiske utjevningen i EØS-området. I denne ordningen er det 15 mottakerland, og de nevnte EØS-midlene utgjorde 2,8 milliarder Euro i forrige programperiode (2014 – 2021).

En eventuell beløpsstørrelse på denne periodens EØS-midler, er en del av de kommende forhandlingen – som etter planen skal starte 16. juni. Norge har imidlertid signalisert noen "brekkstenger" i forhandlingene. Foruten krav vedrørende demokrati og rettsstatsprinsipper, skal Norge samtidig forhandle om en bedring av markedsadgangen for fisk og marine produkter. Dette er etter vårt syn en offensiv holdning fra Norges side, og det har historisk sett vært lite praksis fra norsk hold å kople tilsvarende prosesser i EØS-sammenheng. Slike forhandlingskoplinger har vært et sterkt ønske fra næringens side, men disse anledningene har sjeldent vært brukt. Vi får også håpe at forhandlingene ikke bare brukes til å reforhandle tollregimer, men at også andre handelstekniske-, samt veterinære og sanitære forhold – inkl. forenklede godkjenningprosesser for marine råstoffprodukter oppnår bedringer.

Det er egentlig ikke så mye mer å si om saken, enn det som fremkommer [her](#).

Havforvaltning

Mye nytt innen havforvaltning!

Vanen tro forsetter EUs instanser sin masseproduksjon av rapporter, strategier og handlingsplaner for den blå økonomien, inkludert havforvaltning.

Bl.a. vedtok Europaparlamentet den 3. mai en egeninitiert **rapport om fiskeri- og akvakultursektorens rolle i en bærekraftig blå økonomi**. Under behandlingen ble forslaget om et forbud mot **bunntål** i beskyttede havområder nedstemt (endret til et forbud mot skadelige fiskeredskaper). Forslaget om å forby **miljøskadelig utvinningsindustri**, slik som gruvedrift og utvinning av fossilt brensel i beskyttede områder, fikk støtte. Rapporten understreker at **alger** er viktig for å oppnå målene i EUs grønne giv, og Parlamentet oppfordret Europakommisjonen til å vurdere løsninger for produksjon og bruk av alger, samt finansieringsmuligheter for å utvikle dette næringsområdet. Vedtaket i Parlamentet er ikke bindende. Kommisjonen varslet i sin [strategi for en blå økonomi](#) at den før sommeren skal legge fram en handlingsplan for å bevare fiskebestandene og beskytte marine økosystemer.

Mer om saken kan leses [her](#).

Den 18. mai kom Europakommisjonen med sin årlige **[EU Blue Economy – rapport](#)**. Rapporten tar for seg de siste trendene og utviklingene i alle økonomiske sektorer knyttet til hav og kystområder. Med nærmere 4,5 millioner sysselsatte, en omsetning på mer enn 665 milliarder Euro og 184 milliarder Euro i brutto verdiskaping, bidrar EUs blå økonomi betydelig til EUs økonomi, spesielt i kystregionene. Videre peker rapporten på at EUs blå sektorer er et arnested for innovative løsninger og teknologier som kan bidra til å bekjempe klimaendringer og ta det grønne skiftet til neste nivå. Rapporten peker også på de høye kostnadene ved passivitet mht. å bekjempe klimaendringer, siden skadene som følge av stigende havnivå kan føre til et direkte tap på mer enn € 200 milliarder per år innen 2080 i EU.

Et sammendrag av rapporten finnes [her](#). I tillegg finner du hele rapporten på engelsk i lenken over.

Ikke nok med det; den 19. mai, under [European Maritime Day 2022](#), presenterte kommisær for miljø, hav og fiskerier, Virginijus Sinkevicius, **EUs [Blue Economy Observatory](#)** – En kunnskapsformidlingsplattform som også skal bidra på veien mot en bærekraftig, karbonnøytral og sirkulær blå økonomi.

Hensikten med plattformen å løse dagens mangel på vitenskapelige data og informasjon om næringer og sektorer knyttet til våre hav og kystområder.

Videre gir plattformen informasjon som er relevant for utvikling, implementering og overvåking av politikk, spesielt i lys av EUs grønne giv.

Mer om denne saken finnes [her](#).

Også på forskningsfronten skjer det ting innen havforvaltning. Den 12. mai ble et nytt Mission (oppdrag) publisert, under Horisont Europa. **Restore our Oceans and Water by 2030**, innebærer et nytt sett av tiltak for å beskytte og gjenopprette sunne hav og vann generelt.

Utlysning peker mot tre politiske mål:

- Beskytte og gjenopprette marine økosystemer, ferskvannøkosystemer og biologisk mangfold
- Forhindre og eliminere forurensning av våre hav og vann
- Bærekraftig, karbonnøytral og sirkulær blå økonomi

Oppdraget har et budsjett på 117,9 millioner Euro for 2022. Les mer om dette [her](#), inkludert finansiering og utlysninger.

Fiskeriforvaltning

Kommisjonens State of Play og orientering mot 2023

Den 1. juni publiserte Kommisjonen sin [Communication "Towards more sustainable fishing in the EU: state of play and orientations for 2023"](#), som er en årlig gjennomgang av EUs fiskeriforvaltning, og som skisserer prioriteringene fremover mot 2023. Tallene viser at forvaltningsarbeidet bærer frukter, og at EUs fiskeripolitikk har bidratt til å redusere overfiske. Samtidig er det behov for å øke innsatsen for å beskytte marine ressurser. Dette vil EU gjøre gjennom både å opprettholde høye ambisjonsnivåer i EU, i tillegg til å etterstrebe at land utenfor EU, som Norge og Storbritannia holder samme høye standard i dette arbeidet.

Videre, så skrives det i rapporten at bestandene i de nordøstlige atlantehavsområdene i gjennomsnitt er innenfor nivåer som gir høyest bærekraftig avkastning (MSY). I Middelhavet er situasjonen bedret, men det er fortsatt en lang vei å gå før bestandene er i god stand. I Østersjøen hindrer lavt oksygennivå normal vekst og reproduksjon av fisk, og det er iverksatt beskyttelsestiltak.

Les pressemeldingen om saken [her](#).

Kunstig intelligens (AI) på vei inn i verdikjeden for fisk

En ny studie bestilt av fiskerikomiteen i Europaparlamentet, [kalt *Artificial Intelligence and the fisheries sector*](#), ble lagt fram nå i mai. Denne studien ser nærmere på hvordan AI kan brukes gjennom hele verdikjeden. Et sammendrag kan leses [her](#).

Fiskerikomiteen i Europaparlamentet ba om åpne kvotetildelinger i EU.

I en pressemelding datert 12. mai, fremmer fiskerikomiteen i Europaparlamentet en ny praksis mht EUs tildeling av kvoter. Påstandene deres er at kvotefordelingen i EU ikke er transparent, at fartøystørrelse og historiske fangstnivå er hovedkriteriene, og at det er behov for å bruke flere miljømessige og sosiale kriterier i tildelingene.

Bl.a oppfordrer komiteen EU-land til å garantere en rettferdig fordeling av kvoten mellom de ulike flåtesegmentene, med tanke på behovene til alle fiskere, og med særlig vekt på unge- og småskala fiskere.

Pressemeldingen, med referanse til EUs felles fiskeripolitikk (CFP) kan lese [her](#).

Videre, så kan du lese nyhetsbrevet ***The Trawler*** fra Europaparlamentets Fiskerikomitee for mai 2022 [her](#). Der kan du lese om politiske debatter, aktører og eventer i EU innen sektoren.

Havbruk

Miljøperspektivene preger også EUs oppdrettsfokus

Satsinger på organisk oppdrett og kampen mot lakselus er i vinden i EU. DG Mare (EUs fiskeridepartement) har nylig kommet med en rapport om nåsituasjonen, drivere og barrierer for vekst innen organisk oppdrett i EU. Rapporten favner vidt, og dekker alt fra skjell dyrking til oppdrett av fisk. Rapporten kan leses [her](#).

Videre, så er kampen mot lakselus ikke bare et norsk fenomen. Lusa er faktisk det største problemet lakseoppdrettsnæringen står overfor over hele verden. Lusene har meget gode vekstvilkår i disse tette biomassemiljøene. De skadene og tap av fisk som lakselusa påfører næringen hvert år, er estimert til vel 880 millioner Euro – noe som selvsagt reduserer lønnsomheten til oppdretterne dramatisk.

EU har nå kommet opp med en ny metode for fjerning av lakselus. PHOTOLICER er et system som bruker lys til avlusing. Dette EU-finansierte prosjektet arbeider med design og produksjon av lysrør som, når oppdrettslaksen passerer gjennom, utsetter dem for en lysbølge som dreper lusene, uten å skade vertslaksen.

Hvis du er interessert i fjerning av lakselusproblemet, kan du lese mer [her](#).

Litt om Brexit-effekter, og andre ting som påvirker britisk fiskerinæring

Etterdønningene av Brexit preger fortsatt den britiske næringen. I tillegg har andre strukturelle forhold stukket ytterlige kjepper i hjulene for et av de viktigste markedene for norsk hvitfisk.

For det første, så er statsminister Boris Johnson fortsatt, mildt sagt, lite populær i fiskeriavhengige samfunn og miljøorganisasjoner i Storbritannia. Den store lovnaden var at britene skulle ta tilbake kontrollen over egne ressurser, men dette har langt fra vært tilfellet. Store trålere 'bunnskraper' fortsatt britiske farvann ifølge The Express, som har mer om denne saken [her](#).

Ikke nok med det! The Express kan også meddele at 1/3 av Storbritannias fish'n chips sjapper er truet pga. økte kostnader etter Brexit. Mye av grunnen er at prisen på torsk og hyse har økt med 75 % det siste året. Mange har allerede gått konkurs. Les saken [her](#).

I tillegg er det krise i britisk fiskerinæring grunnet økte drivstoffkostnader. En dobling av drivstoffprisene har medført at mange britiske fiskere ikke har råd til å gå til havs, og det er lite støtte å hente fra egne myndigheter. [The Express](#) har mer om også dette.

Høringer

Høring om bærekraftige matsystemer i EU

I denne høringen, som har svarfrist den 21. juli, kan man si sin mening om forslaget til denne forskriften. Høringer finner du [her](#).

Høring om mandatet til European Maritime Safety Agency

Denne høringen, med forslag til ny forskrift, er åpen til 28. juli. Høringen kan leses [her](#).

Kommende høringer

En del høringer innen fiskeri, havbruk og forvaltning er rapportert å komme om ikke altfor lenge. Disse kan du finne i lenkene under:

[De minimis aid in the fishery and aquaculture sector \(europa.eu\)](#)

[Block-exempted aid in the fishery and aquaculture sector \(europa.eu\)](#)

[Amendment to the State aid Guidelines for fisheries and aquaculture \(europa.eu\)](#)

[Fisheries – Fishing Vessel Safety Directive \(evaluation\) \(europa.eu\)](#)

[Protecting the seabed from bottom trawling by fishing vessels – evaluation \(europa.eu\)](#)

Kalender

7. juni: [MSCA Cluster event on Mission Ocean and Waters \(europa.eu\)](https://europa.eu)

8. juni: [Aqua-healing: can marine ingredients fix our wounds? JPI Oceans Live session | JPI Oceans \(jpi-oceans.eu\)](https://jpi-oceans.eu)

13. juni: [THE PLEDGE - HEALTHY OCEAN BY 2030.](https://www.un.org/development/desa/en/news/oceans/pledge.html)

21. juni: [Marine Data of Ocean Governance and Policy - EU4OceanObs](https://eu4oceanobs.eu)

27. juni – 1. Juli: [UN Ocean Conference 2022 - EU4OceanObs](https://eu4oceanobs.eu)

27. juni – 1. juli: [Ocean Prediction & Observing System Design Workshop - EU4OceanObs](https://eu4oceanobs.eu)

29. juni: [Integrating Marine Litter Monitoring to Inform Action - EU4OceanObs](https://eu4oceanobs.eu)